

2020-24-0151-00067

Skrivelse af 11. maj 2020 fra Nordjyllands Politi (5100-89110-00089-20)

Politiet modtog en anonym anmeldelse om dyreværns-mæssigt uforsvarlige forhold i en kødkvægsbesætning med 15 kreaturer. Fjorten dyr gik på en mark med adgang til en bygning og en ko var opstaldet i en boks i stalden. Ved tilsyn fandtes halvdelen af kreaturerne magre, meget magre eller afmagrede. Én ko havde indgroet horn, og én ko var hårløs på store dele af kroppen. Kreaturerne havde ikke adgang til foder eller tørt leje. Tre køer lå døde i stalden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Finder rådet at besætningsejer, ved at lade dyrene gå i besætningen igennem længere tid, uden at tildele tilstrækkeligt foder eller foder af tilstrækkeligt lødighed, således at flere af dyrene var blevet magre eller meget magre og uden at tilkalde dyrlæge til dyr, hvis dårlige huld skyldtes sygdom, derved har undladt at behandle dyrene omsorgsfuldt samt undladt at beskytte dyrene bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og i bekræftende fald finder rådet da, at besætningsejer derved har behandlet dyrene uforsvarligt, grovere uforsvarligt eller grovere uforsvarligt med karakter af mishandling?

Svar ad 1:

Følgende fremgår af dyrlægeudtalelsen af 5. maj 2020 vedrørende besøget d. 4. maj 2020:

”Inde i stalden gik ... -0190 alene i en dybstrøelsesboks. Koen var mager og tilsølet på ben, bug, lår og hale pga. mangel på tørt leje. Koens hoftegrene, sædebensknuder og rygsøjle stod tydeligt frem under huden. Koen var nervøs og rendte rundt i boksen.

...

På en græsmark udenfor gik 14 kreaturer. Der var 5 køer, en avlstyr og 8 kalve/ungdyr. De 8 unge dyr var i nogenlunde huld. Ko ... -00126 var under middel i huld. Resten, dvs. de fire køer og avlstyren var magre hhv. afmagret med synlige hoftehjørner, sædebensknuder, ribben og rygsøjle, herunder tværtappe...

Ko ... -0124 var mager...

Ko ... -0164 var mager med udstående ribben, hoftehjørner, skulderblade, tværtappe og sædebensknuder. Koen var tilsølet på lår, bug og ben.

Ko ... -0167 var mager med udstående hoftehjørner, ribben og tværtappe. Koen var tilsølet på bug, lår og ben.

Ko ... -0169 var meget mager med meget tydelige hoftehjørner, ribben, sædebensknuder og tværtappe. Koen havde endvidere pletvis hårtab over hele kroppen som tegn på ektoparasitter/skab.

Avlstyr ... -02212 lå på marken, da vi kom. Da de andre dyr gik ind i stalden, rejste den sig med stort besvær og gik langsomt efter de andre dyr. Tyren var nedstemt, ørerne hang, virkede afkræftet og var meget tilsølet, bl.a. på bagbenene af diarré. Tyren var sygeligt afmagret, idet den manglede en stor del af sin ryg- og lår-muskulatur. Rygsøjle, bækkenogler, lårben, ribben og skulderblade stod tydeligt frem under huden. Det var tydeligt, at tyren havde været i negativ energibalance i længere tid...”

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

Rådet finder, at kreaturerne tilstand har været tydelig og let erkendelig. Deres situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet, hvilket bedst ville være sket ved, at de løbende blev fodret sufficient, og at syge dyr om nødvendigt blev isoleret i korrekt indrettet sygeboks samt tilset af en dyrlæge og behandlet eller aflivet og eventuelt efterfølgende slagtemæssigt behandlet.

Lægges ovennævnte og det fremlagte billedmateriale til grund, finder Rådet, at de voksne kreaturer ved at være unddraget sufficient fodring og pasning, dyrlægetilsyn og behandling, så de ved besøget fremstod magre, meget magre eller afmagrede, har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt eller fodret og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Kreaturerne har under opholdet i besætningen været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Finder rådet, at besætningsejer ved ikke at sikre at alle dyr havde adgang til tørt leje, derved har undladt at behandle dyrene omsorgsfuldt samt undladt at beskytte dyrene bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og i bekræftende fald finder rådet da, at besætningsejer derved har behandlet dyrene uforsvarligt eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 2:

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Af sagsoplysningerne fremgår, at *"alle de 6 voksne dyr var tilsølet i forskellig grad på ben, lår, bug og hale som tegn på, at de ikke havde kunnet finde tørt leje."*

På de fremsendte videoklip og fotos kan det ses, at dyrene var tilsølede på ben og bug, og at der i stalden ikke var adgang til tørt leje. Blandt andet sås et område med synligt vandspejl.

Lægges ovennævnte, det fremlagte billedmateriale samt svar ad 1 til grund, finder Rådet, at kreaturerne ikke havde tilstrækkelig adgang til at hvile på et tørt leje, hvorved de fremstod tilsølede på ben, lår, bug og hale. Herved har de været udsat for betydelig grad af lidelse og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt eller huset under hensyntagen til deres behov.

Rådet finder, at kreaturerne, ved at være unddraget sufficient adgang til at hvile på et tørt leje under opholdet i besætningen, har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnsloven §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 3:

Finder rådet, at besætningsejer ved at lade ko nr. ....-0124 gå i besætningen med et indgroet horn i højre side, derved har undladt at behandle dyret omsorgsfuldt samt undladt at beskytte det bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og i bekræftende fald finder rådet da, at besætningsejer derved har behandlet dyrene uforsvarligt, grovere uforsvarligt eller grovere uforsvarligt med karakter af mishandling?

Svar ad 3:

Følgende fremgår af dyrlægeudtalelsen af 5. maj 2020:

”Ko ... -0124 var mager og havde et indgroet horn i højre side. Koen var nervøs. Det var ikke muligt at komme ordentlig til koen... Jeg kunne ikke se noget mellemrum mellem horn og hud...”

Af rapport af 6. maj 2020 om politiets kontrolbesøg denne dato fremgår, at *”Besigtigelse af koen med afsavet horn viste, at der på koens højre side af hovedet umiddelbart bag højre øje sås et hul med en diameter på ca. 2 cm. Det var ikke muligt at konstatere hullets dybde. Ejer fremviste herefter det afsavede stykke horn, hvor der i enden kunne ses tydelig farveforskel på det fritliggende del og den del af hornet, der har været groet ind i hovedet.”*, hvilket understøttes af det forelagte fotomateriale.

Rådet finder, at koens tilstand har været tydelig og let erkendelig ved de daglige tilsyn i besætningen, og at dens situation for længst burde have været afhjulpet, hvilket bedst ville være sket ved fjernelse af højre horn/hornspids, da det kunne konstateres, at hornets vækstretning var uhensigtsmæssig.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at koen, ved at gå i besætningen med indgroet horn i højre side, hvorved huden samt underliggende væv umiddelbart bag højre øje var penetreret, har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom den ikke har været behandlet omsorgsfuldt eller passet under hensyntagen til dens behov.

Rådet finder, at ko ...-0124 har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Lægges oplysningerne om den døde ko ...-0191 til grund, nemlig at den havde haft en udskridning og ikke havde været i stand til at rejse sig og at koen, der var afmagret, døde den 23. april - uden at der var tilkaldt dyrlæge, skal jeg spørge rådet om man finder, at besætningsejer derved har undladt at behandle dyret omsorgsfuldt samt undladt at beskytte dyret bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og i bekræftende fald finder rådet da, at besætningsejer derved har behandlet dyret uforsvarligt, grovere uforsvarligt eller grovere uforsvarligt med karakter af mishandling?

Svar ad 4:

Følgende fremgår af dyrlægeudtalelsen af 5. maj 2020:

”I boksen overfor lå 3 døde kreaturer op ad hinanden. Det var dyrene -0191, -0189 og - 0192.- 0191 var afmagret og lå i frøstilling, altså med bagbenene ind under bugen og et ben på hver side af kroppen. Det tydede på, at den har haft en udskridning. Der var ophobet en del gødning bag

dette kreatur som tegn på, at den ikke havde kunnet rejse sig i længere tid, minimum et par dage. HHN forklarede, at dyret døde d. 23. april 2020. Han havde ikke haft dyrlæge til dyret... Det er efter min vurdering sikkert, at -0191 har været syg i længere tid, inden den døde.”

Alle dyr, der synes at være syge eller tilskadekomne, skal omgående have en passende behandling.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang i døgnet.

Såfremt ovennævnte lægges til grund, finder Rådet, at ko ...-0191, ved igennem længere tid ikke at være fodret eller passet sufficient, tilset af dyrlæge, behandlet eller aflivet, så den ved besøget d. 4. maj 2020 var død og fremstod liggende i frøstilling med udskridning af bagbenene og ophobet gødning bagved samt afmagret og overvejende sandsynligt syg, tilskadekommet og ude af stand til at rejse sig, har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom den ikke har været behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rådet finder, at ko ...-0191 under opholdet i besætningen har været udsat for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og 3.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Oplysningerne i sagen peger på, at de sigtede igennem længere tid ikke har vist evne eller vilje at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold for kreaturerne. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte besætningsejer blev straffet med fængsel i 3 måneder. Straffen var betinget af, at tiltalte ikke begik noget strafbart i en prøvetid på 1 år fra endelig dom.

Tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i 3 år fra endelig dom, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, jf. stk. 2 og stk. 3, jf. stk. 9, jf. § 1, § 2 og § 3, stk. 1 (nu dyrevelfærdslovens § 58, stk. 1, jf. stk. 2 og stk. 3, jf. stk. 12, jf. § 2, § 3, og § 18, stk. 1, samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr § 19, stk. 1, jf. § 5 (nu bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kvæg § 132, stk. 1, nr. 1, jf. § 30).

Ved strafudmålingen lagde retten vægt på forholdenes karakter og grovhed, herunder grovheden af punkt d (forhold vedrørende ko nr. -0191), der havde karakter af mishandling. Retten lagde også

vægt på, at det på grundlag af de dyrelægefaglige oplysninger i sagen måtte lægges til grund, at den strafbare håndtering af kvæget havde strakt sig over flere måneder.

Ud fra en samlet bedømmelse af forholdenes karakter og den tid, der var gået, siden forholdene blev begået, fastsattes frakendelsestiden til 3 år fra endelig dom.